

POSTANOWIENIE

Dnia 10 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Katowicach IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący – Sędzia SO Marta Szczocarz–Krysiak (spr.)

Sędzia SO Jacek Sobczyński

Sędzia SR (del.) Karolina Bąk-Lasota

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 10 września 2014 r. w K.

sprawy egzekucyjnej z wniosku wierzyciela Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w B.

przeciwko dłużnikowi M. G. (G.)

o świadczenie pieniężne

w przedmiocie skargi wierzyciela na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bytomiu Z. R. w postaci postanowienia z dnia 27 maja 2014 r., sygnatura akt Km 113/14

na skutek zażalenia wierzyciela

od postanowienia Sądu Rejonowego w Bytomiu

z dnia 26 czerwca 2014 r., sygn. akt I 1 Co 1820/14

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że uchylić zaskarżoną czynność to jest postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bytomiu Z. R. z dnia 27 maja 2014 r. wydane w sprawie Km 113/14.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy oddalił skargę wierzyciela Skarbu Państwa-Naczelnika Urzędu Skarbowego w B. na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bytomiu Z. R. w sprawie Km 113/14. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że postanowieniem z dnia 27 maja 2014 r. komornik dokonał zwrotu tytułów wykonawczych nadesłanych przez wierzyciela z uwagi na brak oryginałów tytułów wykonawczych. W ocenie Sądu, w wypadku, gdy na mocy postanowienia Sądu komornik został zobligowany do łącznego prowadzenia zbiegających się egzekucji: sądowej i administracyjnej, pełne zastosowanie wobec administracyjnych tytułów wykonawczych znajduje art. 776 k.p.c. Przepis ten, zdaniem Sądu, należy zaś wyklądać w ten sposób, iż walor tytułu wykonawczego przysługuje wyłącznie jego oryginałowi. Z kolei przepis art. 26b § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, który umożliwia organowi egzekucyjnemu sporządzanie odpisów tytułów wykonawczych z adnotacją „odpis zgodny z oryginałem”, nie znajduje zastosowania na gruncie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego.

Zażalenie przeciwko temu postanowieniu wniósł wierzyciel, zaskarżając je w całości i domagając się jego uchylenia. Na poparcie swoich żądań skarżący podniósł, że komornik sądowy został wyznaczony do łącznego prowadzenia egzekucji wyłącznie co do jednego składnika majątku dłużnika w postaci rachunku bankowego, zaś co do innych wierzyciel, będący równocześnie organem egzekucyjnym, obowiązany jest prowadzenia dalszej egzekucji na podstawie

oryginałów tytułów wykonawczych. Dlatego też wierzyciel posłużył się uprawnieniem wynikającym z art. 26b § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i przesłał komornikowi odpisy tytułów wykonawczych z adnotacją, że są one zgodne z oryginałami. Ponadto, skarżący w szerokim zakresie przywołał uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2013 r., IV CSK 742/12, w którym- zdaniem skarżącego- opowiedziano się za dopuszczalnością posłużenia się odpisem administracyjnego tytułu wykonawczego w miejsce jego oryginału.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne.

Motywuując powyższe stanowisko, w pierwszej kolejności należy wskazać, iż Sąd Okręgowy w pełni aprobuje pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2013 r. (IV CSK 742/12, LEX nr 1365735), w myśl którego w egzekucji administracyjnej, podobnie jak w egzekucji sądowej, za tytuł wykonawczy uznaje się tylko oryginał dokumentu wystawionego przez wierzyciela i skierowanego przez organ egzekucyjny do egzekucji administracyjnej. Z kolei w judykaturze sądoadministracyjnej sformułowano jeszcze dalej idące stanowisko, zgodnie z którym w obrocie prawnym funkcję tytułu wykonawczego może spełniać jedynie jego oryginał (tak: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 stycznia 2007 r., II OSK 146/06, LEX nr 341247). W świetle przywołanej wykładni jako bezzasadna jawi się argumentacja, w myśl której przesłanie komornikowi oryginałów tytułów wykonawczych na potrzeby prowadzenia łącznej egzekucji co do jednego ze składników majątkowych dłużnika uniemożliwiłoby kontynuowanie egzekucji względem pozostałych składników jego majątku, nieobjętych zbiegiem egzekucji. Na taką okoliczność ustawodawca przewidział bowiem uregulowanie zawarte w art. 26c § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 1966 r., Nr 24, Poz. 151 ze zm., powoływana dalej jako „u.p.e.a.”). Zgodnie z przywołanym przepisem, w razie potrzeby prowadzenia egzekucji przez więcej niż jeden organ egzekucyjny, wierzyciel wydaje **dalszy tytuł wykonawczy**. Należy zauważyć, iż ustawodawca nie ograniczył zastosowania owego przepisu jedynie do administracyjnych organów egzekucyjnych, dlatego też nie ma podstaw do odmowy zastosowania przedmiotowego unormowania w sytuacji, gdy zachodzi konieczność prowadzenia egzekucji równoczesnej egzekucji sądowej i administracyjnej przeciwko temu samemu dłużnikowi na podstawie tożsamyh tytułów wykonawczyh. Możliwość prowadzenia równoczesnej egzekucji sądowej i administracyjnej w oparciu o ten sam tytuł wykonawczy jest z kolei rezultatem nowelizacji art. 773 k.p.c., która weszła w życie w dniu 3 maja 2012 r. (Dz. U. z 2011 r., Nr 233, Poz. 1381). Na mocy tej zmiany, ustawodawca zdecydował, iż w przypadku zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej, organ, któremu powierza się łączne prowadzenie postępowania egzekucyjnego, jest właściwy jedynie w odniesieniu do rzeczy lub prawa majątkowego, co do których nastąpił zbieg (por. postanowienie 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2011 r., III CZP 46/11, LEX nr 1126433 oraz O. Marcewicz, Komentarz aktualizowany do art. 773 Kodeksu postępowania cywilnego, LEX 2014, teza 1). Następnie zaś, ustawodawca - dostrzegając konieczność powielania tytułów wykonawczyh, na podstawie których prowadzone są równolegle różne postępowania egzekucyjne - ustawą nowelizacyjną z dnia 11 października 2013 r. (Dz. U. z 2013 r., Poz. 1289) wprowadził z dniem 21 listopada 2013 r. cytowany wyżej przepis art. 26c u.p.e.a. Przepis ten uregulował funkcjonowanie koniecznej ilości egzemplarzy danego tytułu wykonawczego w obrocie prawnym, przyznając każdemu z nich walor oryginału. Dzięki owemu uregulowaniu utrzymano wyłączność oryginału tytułu wykonawczego jako podstawy egzekucji zarówno sądowej, jak i administracyjnej. Dlatego też Sąd Okręgowy nie dopatrywał się racji przemawiających za dopuszczalnością posługiwania się przez administracyjny organ egzekucyjny odpisami tytułów wykonawczyh, sporządzonych na podstawie art. 26b § 2 u.p.e.a., w razie konieczności prowadzenia równoczesnej egzekucji sądowej i administracyjnej przeciwko temu samemu dłużnikowi na podstawie tożsamyh tytułów wykonawczyh. Wskazane okoliczności stanowią bowiem realizację dyspozycji art. 26c § 1 u.p.e.a. i ten właśnie przepis winien znaleźć zastosowanie w realiach niniejszej sprawy.

Powyższe rozważania nie prowadzą jednakże do ostatecznej konkluzji, że zaskarżona czynność komornika była w pełni prawidłowa. Nie można bowiem tracić z pola widzenia faktu, że orzeczenie o powierzeniu komornikowi do łącznego prowadzenia egzekucji sądowej i administracyjnej stanowi wyłącznie określenie obligatoryjnego trybu toczącej się już egzekucji. W rozpatrywanej sprawie doszło do zbiegu egzekucji, co oznacza, że organy egzekucyjne - zarówno sądowy, jak i administracyjny - podjęły czynności egzekucyjne w stosunku do określonego prawa dłużnika.

Przedmiotowe orzeczenie Sądu otwiera dla administracyjnych tytułów wykonawczych cywilną drogę egzekucyjną, obligując jednocześnie administracyjny organ egzekucyjny do przekazania egzekucji danego wierzyciela komornikowi wraz z tytułem wykonawczym w celu **dalszego** prowadzenia egzekucji. Z tą chwilą skarżący - występujący w toku egzekucji administracyjnej w charakterze zarówno organu egzekucyjnego, jak i wierzyciela - traci przymiot organu egzekucyjnego i pozostaje jedynie wierzycielem. Z kolei postępowanie egzekucyjne wobec konkretnego prawa majątkowego dłużnika nie cofa się do fazy wstępnej, lecz jest kontynuowane w trybie egzekucji sądowej. Rozstrzygnięcie Sądu w przedmiocie zbiegu zniweczyło bowiem wyłącznie prawo wierzyciela do dalszego prowadzenia egzekucji w trybie egzekucji administracyjnej. Z kolei ewentualny brak orzeczenia o tym, które czynności egzekucji administracyjnej pozostają w mocy, nie niweczy statusu postępowania egzekucyjnego jako sprawy w toku.

W związku z powyższym, na wskazanym etapie postępowania komornik nie jest władny do badania wniosku wierzyciela pod kątem realizacji wymogów formalnych. Stąd też, w przypadku wystąpienia przeszkody do kontynuowania postępowania egzekucyjnego, która wynika z uchybień formalnych związanych z przedłożonymi tytułami egzekucyjnymi, komornik powinien podjąć odpowiednie czynności, nie jest jednak uprawniony do zwrotu tytułów egzekucyjnych. Badanie wniosku wierzyciela na tym etapie postępowania nie jest bowiem kontrolą wstępną, lecz kontynuacją egzekucji w toku. Należy przy tym zauważyć, iż komornik jest uprawniony do wezwania wierzyciela do złożenia oświadczeń niezbędnych dla dalszego prowadzenia egzekucji, lecz niewykonanie owego wezwania nie jest obarczone rygorem zwrotu wniosku, a umorzenia postępowania, o czym stanowi art. 823 k.p.c.

Mając na względzie powyższe, Sąd Okręgowy uznał, iż zaskarżone postanowienie nie było trafne i podlegało zmianie, o czym orzeczono na mocy art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.